

2019, jan 5 - In deze tentoonstelling gaan werken van internationale kunstenaars de dialoog aan met werken van de schilder Hendrik Willem Mesdag, en uit diens collectie. Het voormalige woonhuis van de Haagse schilder van landschappen en zeestukken én verzamelaar is de uitstekende locatie voor een tentoonstelling waarin werken van kunstenaars als Jan Fabre, Bill Viola, Jorinde Voigt, Ahmet Ögüt en anderen in hommage aan het laatste, mysterieuze werk van Bas Jan Ader – *In Search of the Miraculous* – door curator [Joanne de Vos](#) bijeen zijn gebracht.

Direct bij binnenkomst tussen een indrukwekkend trappenhuis en ontvangstruimtes toont een groot videoscherm de golven, schuimkoppen gemixed met lichtgroene en donkere partijen in de zee bij Chili. In de video neemt Enrique Ramirez een politieke positie in door het verdwijnen van nog juist zichtbare structuren in het water te verbinden met het verdwijnen van mensen tijdens het bewind van Pinochet. Ramirez geeft het werk de titel *'This ... Is How Geography is Unmade'* mee, waardoor duidelijk wordt dat de wild-romantische zee ook wel een verslindend karakter heeft.

Op geheel andere manier verbeeldt de Duitse Jorinde Voigt het gevoel van onderdompeling. In haar serie tekeningen wordt de diepte van de zee uitgebeeld met ronde vormen die ietwat aan ruim gevulde binnenbanden herinneren die door middel van pijlen in verschillende richtingen lijken weg te drijven. Gouden accenten geven de glinstering van het water weer en zijn vrij statisch in de beeldruimte geplaatst zodat de ogen van de verschillende bewegende vormen even een rustpunt nemen om dan de veelvuldige turbulenties in de tekeningen weer met de ogen te volgen. Relatief nieuw in Voigt's werk is ook de donkere achtergrond terwijl minuscule aspecten van diagrammen nog steeds opduiken en zo de dynamiek in het werk tot stand brengen.

Het werk van Ahmet Ögüt in dezelfde ruimte staat iets dichterbij het werk van Ader; Ögüt gebruikte eenzelfde Guppy als de verdwenen Ader voor zijn performance/tocht over de oceaan verkoos. Echter laat Ögüt het bootje door Amsterdam varen en laat het stuur aan nieuwsgierige passanten over die hij tijdens het varen filmt. En evenals bij Bas Jan Ader die tijdens zijn performance/overtocht voor altijd verdween, - de boot onbemand gevonden, - werd de boot van Ögüt na de afronding van dit kunstproject gestolen. De aangifte die Ahmet Ögüt op een politiebureau deed werd dan ook onderdeel van het werk.

Op de eerste verdieping zijn de hedendaagse kunstwerken in dialoog met de 19e eeuwse werken gebracht waardoor objecten uit de serie *Mer du Nord Sexuel Belge* in dezelfde vitrine staan als voorwerpen van Theo Kolenbrander. Zij nemen noch de vorm op noch corresponderen de kleuren en toch past de samenstelling wonderwel. Ook Jan Fabre liet zich concreet door het

laatste werk van Ader inspireren en heeft al in de jaren '70 een verwante performance gedaan: drie dagen lang verbleef hij zonder slaap met een vriend en diens vader op een zeilboot op de Noordzee, wind en weer trotserend. Een serie foto's documenteert deze performance.

Een verbazingwekkend verstild werk daarentegen was van Nan Goldin te zien. Door een aantal mede-bezoekers voor een schilderij gehouden geeft de foto *Anthony by the Sea (Brighton, England)* het meditatieve aspect weer dat water en de zee ook kunnen hebben. Een man zit alleen, maar niet eenzaam, aan een tafel in een erkertje met blik op de zee. Via de ramen in de erker valt zacht licht binnen en de man blikkt naar buiten, zijn kin gestut op zijn rechter hand. Dit bijna meditatieve beeld vormt een uitzondering op het werk van Goldin die in haar fotografie het leven en de mensen om haar heen vastlegt, veelal in clubs en bij mensen thuis in after-party scenes waarin druggebruik en agressie vaak onderdeel maken van het leven. Doordat Nan Goldin altijd vrienden fotografeert en mensen die dicht bij haar staan, en zij dus zelf onderdeel uitmaakt van de scenerie, hebben de beelden altijd een intiem, persoonlijk karakter.

En misschien is het persoonlijke karakter in de schilderijen van klein formaat van Enrique Marty hetgeen het meest aansluit bij het uiteindelijke verdwijnen van Bas Jan Ader: de vader van deze kunstenaar verdween eveneens op zee, net als Ader. De serie van vijf schilderijen toont verschillende karakteristieke kenmerken en verschijningsvormen van de zee waarbij het unheimliche wel de boventoon lijkt te voeren. De werken zijn direct onder grote 19e eeuwse schilderijen gehangen wat de kwetsbaarheid en de ruigheid van de zee net als de nietigheid van de mens nog eens benadrukt.

Deze tentoonstelling was een bijzondere en positieve verrassing; door de keuze voor de werken die speciaal voor dit eerbetoon in het museum te zien zijn en vooral ook door de combinatie en tegenoverstelling van de hedendaagse werken met de 19e eeuwse stukken in het museum. Beiden komen bijzonder goed tot hun recht; de driehoek uit de hommage aan Bas Jan Ader en de verschillende gedaantes van de zee naast de dialoog met het pand en de in de collectie getoonde werken verkrijgt een eigen dynamiek.

Nog te zien t/m 6 januari, meer via www.demesdagcollectie.nl